

Kompiuterinė tomografija (KT) – radiologinės diagnostikos tyrimas, kurį atliekant naudojama jonizuojanti spinduliuotė. Tiriant kompiuteriniu tomografu gaunamas tiriamosios srities skersinio pjūvio dvimatis vaizdas. Esant būtinybei galima atlikti daugiaplanes ir trimates rekonstrukcijas. Atliekant tyrimą tiriamoji sritis skenuojama plonais sluoksniais, todėl gydytojas gali labai tiksliai nustatyti ligos židinį ir išplitimą.

1. Ar kompiuterinės tomografijos (KT) tyrimas saugus?

Kompiuterinė tomografija atliekama naudojant jonizuojančiąją spinduliuotę, todėl siunčiantis gydytojas turi įvertinti rizikos ir naudos santykį.

Šis tyrimas **neturėtų** būti atliekamas **besilaukiančioms moterims**, todėl būtina pranešti personalui, jei esate ar galite būti nėščia.

Taip pat, esant **jautrumui jodo preparatams**, prieš tyrimą **būtina** gydytojo alergologo konsultacija. Tikra alergija jodokontrastinėms medžiagoms (JKM) yra labai reta, todėl esant jodo alergijai, nebūtinai turite alergiją JKM.

2. Kada atliekamas kompiuterinės tomografijos (KT) tyrimas?

KT tyrimas dažniausiai naudojamas gydytojų specialistų, siekiant iširti tam tikras patologijas. Labiausiai paplitusi galvos smegenų kompiuterinė tomografija.

3. Kiek laiko trunka kompiuterinės tomografijos (KT) tyrimas?

Tyrimo trukmė maždaug 15 minučių.

Kompiuterinės tomografijos tyrimų pasiruošimo tvarka

PACIENTO PASIRUOŠIMAS DIAGNOSTINIAM TYRIMUI

Tyrimo atlikimo kokybei daug įtakos turi paciento pasiruošimas. Jei pacientas bus nepakankamai ar netinkamai pasiruošęs tyrimui, jis gali būti nukeltas vėlesniam laikui, nes nepavyks jo atlikti kokybiškai. Tad, labai svarbu tyrimui pasiruošti pagal šias instrukcijas:

Pasiruošimo instrukcijos šiems kompiuterinės tomografijos tyrimams:

KAKLO MINKŠTŲJŲ AUDINIŲ / KRŪTINĖS LAŠTOS

- Nevalgykite bent 2 val. prieš tyrimą;
- Į tyrimą atsineškite ne senesnius nei 3 mėn. kraujo serumo kreatinino tyrimo rezultatus.

PILVO ORGANŲ / DUBENS

- Nevalgykite bent 4 val. prieš tyrimą;
- Prieš tyrimą išgerkite 0,5 – 1 l vandens;
- Nesišlapinkite bent 1 val. prieš tyrimą;
- Į tyrimą atsineškite ne senesnius nei 3 mėn. kraujo serumo kreatinino tyrimo rezultatus;
- Iš vakaro arba kelias val. prieš tyrimą pasinaudokite mikroklizma (rekomenduos vaistinėje).

ŽARNYNO

- Nevalgykite kieto ir sunkiai virškinamo maisto 24 val. iki tyrimo;
- Kelias valandas prieš tyrimą gerkite daug skysčių (~2l);
- Iš vakaro arba kelias val. prieš tyrimą pasinaudokite mikroklizma (rekomenduos vaistinėje);
- Į tyrimą atsineškite ne senesnius nei 3 mėn. kraujo serumo kreatinino tyrimo rezultatus.

ŽARNYNO DĖL DIVERTIKULITO ABSCESŲ / PSEUDOCISTŲ / ŽARNŲ NESANDARUMO (TLK kodas – K63; K57)

- Nevalgykite bent 4 val. prieš tyrimą;
- Atvykite į diagnostikos centrą bent 2 val. anksčiau, kadangi reikės prieš tyrimą išgerti apie 2 l specialaus kontrastinės medžiagos skysčio;
- Į tyrimą atsineškite ne senesnius nei 3 mėn. kraujo serumo kreatinino tyrimo rezultatus.

Jei tiriamoji sritis nėra įtraukta į šiuos sąrašus, specialus pasiruošimas tyrimui nereikalingas.

Visą reikalingą informaciją apie pasiruošimą kompiuterinės tomografijos tyrimui galite gauti telefonu (8 313) 69 050 darbo dienomis, nuo 8.00 val. iki 17.00 val. (pietų pertrauka 12.00 iki 12.45 val.).

INFORMACIJA APIE TYRIMĄ

- Tyrimu siekiama įvertinti tiriamo organo (-ų) pakitimus, patvirtinti ar paneigti gydančio gydytojo įtariamą diagnozę.
- Tyrimo metu paciento kūną veria jonizuojanti (rentgeno) spinduliuotė, o speciali įranga fiksuoja tiriamosios srities vaizdus. Tyrimo metu gauti duomenys yra

tikslesni ir suteikia kur kas daugiau diagnostinės informacijos nei įprastinės rentgenografijos atveju.

- Tyrimo metu pacientas turi gulėti ir nejudėti, jį nuolat stebi įstaigos darbuotojas. Tyrimas trunka apie 5 min., jo metu anestezija netaikoma.
- Pacientas, būdamas įstaigoje (prieš tyrimą, tyrimo metu ir po jo), privalo vykdyti visus įstaigos darbuotojo nurodymus.
- Rentgeno spinduliuotės dozė, kurią gauna pacientas tyrimo metu, yra gerokai didesnė nei įprastinės rentgenografijos atveju. Ši dozė priklauso nuo tiriamosios srities, paciento svorio ir kt. Pavyzdžiui, atliekant galvos tyrimą tipinė rentgeno spinduliuotės dozė yra apie 2,3 mSv, krūtinės ląstos – apie 8,0 mSv, pilvo ir dubens – apie 10 mSv. Jeigu atliekami keli tyrimai, pacientai gauna atitinkamai didesnę apšvitos dozę.
- Gydančiam gydytojui nusprendus, kad tyrimas reikalingas, jis gali būti atliekamas nepaisant to, kiek prieš tai buvo atlikta tyrimų, kurių metu buvo naudojama rentgeno spinduliuotė, kada ir koku dažnumu jie buvo atlikti ir pan. Jei gydantis gydytojas nurodė atlikti tyrimą, tyrimo metu gauti duomenys turėtų suteikti daugiau naudos paciento sveikatai už galimą žalą dėl apšvitos.
- Kiekvieno tyrimo metu gaunama apšvita padidina galimybę susirgti vėžinėmis (onkologinėmis) ligomis ir/ar atsirasti genetinių pokyčių.
- Tyrimo metu gali nežymiai padidėti kraujospūdis, svaigti galva, pykinti, atsirasti nuovargis, padidėti prakaitavimas. Girdimi nemalonūs garsai, ribota erdvė ir draudimas judėti gali sukelti diskomfortą ir susierzinimą.
- Tyrimo atlikti nėščiosioms nerekomenduojama.
- Tyrimą su kontrastine medžiaga yra pavojinga atlikti pacientams, sergantiems inkstų nepakankamumu, pacientams jautriems jodui, pacientams, kuriems numatytas gydymas radioaktyviuoju jodu.
- Po tyrimo atlikimo teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka parengiamas tyrimo atsakymas.

INFORMACIJA APIE KONTRASTINĘ MEDŽIAGĄ

- Tiriant tam tikras kūno sritis, ypač vidaus organus, naudotina kontrastinė medžiaga. Kontrastinė medžiaga reikalinga tam, kad tyrimas būtų išsamesnis ir tikslesnis, pvz., geriau būtų matoma tiriamoji sritis (organai, kraujagyslės, jų pakitimai ir pan.).
- Kontrastinės medžiagos suleidimo procedūra atliekama laikantis aseptikos bei antiseptikos reikalavimų, dūrio vieta dezinfekuojama. Kontrastinės medžiagos suleidimo vietoje gali būti jaučiamas skausmas, trumpalaikis patinimas ar spaudimas, pakraujavimas į poodinius audinius, odos pigmentacijos pakitimai.
- Kontrastinė medžiaga leidžiama į veną. Tyrimo metu ji gali būti suleista net ir tuo atveju, jeigu prieš tyrimą tokia galimybė buvo mažai tikėtina, pvz., tyrimo

metu gaunami vaizdai yra neišsamūs, netikslūs, neryškūs ir pan. Dėl kontrastinės medžiagos suleidimo sprendžia tyrimą atliekančios įstaigos gydytojas radiologas.

- Kontrastinė medžiaga naudojama laikantis visų gamintojo nurodymų. Kiekvienu konkrečiu atveju suleistinos kontrastinės medžiagos kiekį nustato įstaigos specialistai ir apie tai informuoja pacientą (paciento atstovą). Esant būtinybei, tyrimo metu gali būti suleistos papildomos kontrastinės medžiagos injekcijos.
- Dėl kontrastinės medžiagos naudojimo pacientui gali pasireikšti inkstų funkcijos pablogėjimas. Serumo kreatinino tyrimų rezultatai padeda nustatyti, ar kontrastinės medžiagos suleidimas gali sukelti inkstų funkcijos pablogėjimą. Nesant aktualių kraujo serumo kreatinino tyrimo rezultatų, kontrastinės medžiagos naudojimas nerekomenduotinas.
- Naudojant kontrastinę medžiagą taip pat gali pasireikšti alerginė reakcija (bėrimai, pykinimas-vėmimas, svaigimas, dusulys, nemalonus jausmas krūtinėje, širdies plakimas, alerginis šokas). Retais atvejais gali atsirasti odos pokyčių (patinimas, sukietėjimas, niežėjimas, deginimas, dėmės), dėmės akių junginėje, sąnarių sustingimas, galūnių judesių pasunkėjimas, raumenų silpnumas, skausmas sąnariuose, šonkauliuose ir pan. Tyrimo metu apie šiuos simptomus nedelsiant būtina pranešti tyrimą atliekančiam įstaigos specialistui, o jiems atsiradus vėliau – kreipkitės į gydantį gydytoją.
- KT tyrimo su kontrastu atlikti negalima be gydytojo konsultacijos, jei buvo padidėjusio jautrumo reakcijos jodokontrastiniams preparatams.
- Tyrimai su kontrastine medžiaga neatliekami tais atvejais, kai kontrastinės medžiagos naudojimas tyrimo metu draudžiamas šios kontrastinės medžiagos gamintojo pateiktoje anotacijoje.